Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (sediul Central) Judecător: N.Ghedrovici
Dosarul: nr.2a-2933/24
2-23176967-02-2a-22072024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

15 aprilie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Ana Scurtu și reprezentantul său, Ludmila Bîrcă, împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 7 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Russu Alexandr în interesele lui Scurtu Liviu împotriva Anei Scurtu cu privire la desfacerea căsătoriei și cererea reconvențională înaintată de către avocata Bîrcă Ludmila în interesele Anei Scurtu împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana cu privire la stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă:

Circumstanțele cauzei:

La data de 12 decembrie 2023, Judecătoria Anenii Noi a înregistrat cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Russu Alexandr în interesele reclamantului Scurtu Liviu împotriva lui Scurtu Ana cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea cererii indică, că reclamantul s-a căsătorit cu pîrîta Scurtu Ana la data de 01.07.2021, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor de stare civilă la nr.72 din 01.07.2021, de către Serviciul Stare Civilă Anenii Noi.

Potrivit afirmaţiilor reclamantului, viața în comun cu pîrîta Scurtu Ana a eşuat. În anii de căsătorie în relațiile acestora s-a creat o atmosferă insuportabilă de neînţelegeri, deseori fiind certuri.

Din căsătoria acestora a rezultat un copil (minor) şi anume *****, născută la data de ***** conform actului de naştere nr.***** din 30.06.2021.

Respectiv, pe durata căsătoriei, a constatat reclamantul despre incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire, astfel în contextul atmosferei create au condus reclamantul la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei lor.

În temeiul art. 2 din Codul Familiei RM., relațiile familiale sunt guvernate inclusiv de principiile sprijinului reciproc moral și material, ale fidelității conjugale și soluționării pe cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiale, principii ce lipsesc cu desăvârșire în relația acestora.

În această situație, consideră reclamantul inoportună menținerea familiei, eșuînd toate căile de împăcare ori la încercările acestuia de a păstra familia, avea doar rezultate negative, ceea ce atrage după sine imposibilitatea concilierii familiale, fapt pentru care şi solicită instanţei de judecată desfacerea căsătoriei încheiate între ei. (f.d. 4-5)

Astfel, solicită desfacerea căsătoriei încheiată dintre cet. Scurtu Liviu și cet. Scurtu Ana, la data de 01.07.2021, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor de stare civilă la nr. 72 de către Serviciul Stare Civilă Anenii Noi.

La 17 ianuarie 2024, avocata Bîrcă Ludmila în interesele Scurtu Anei, a înaintat cerere reconvențională, ulterior concretizată la 02 februarie 2024 (f.d. 49), împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana, cu privire la stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, autorul menționează că la 12.12.2023, avocatul Russu Alexandr, în numele și interesele reclamantului, a depus în Judecătoria Anenii Noi, cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Scurtu Ana cu privire la desfacerea căsătoriei.

Menționează că, cu cererea de chemare în judecată înaintată de Scurtu Liviu, reclamanta este de acord, motiv din care solicită a fi admisă acțiunea şi desfăcută căsătoria încheiată cu Scurtu Liviu la data de 01.07.2021, înregistrată la OSC Anenii Noi sub nr.72 şi admiterea integrală a prezentei acțiuni reconvenționale din următoarele motive de fapt şi de drept. Aceasta este prima căsătorie a reclamantei. La data de ***** pînă la căsătorie, soții au trăit în concubinaj şi din această relație s-a născut copilul *****, care la moment locuiește cu mama sa în Olanda.

Indică că, în perioada căsătoriei între soți au existat mai multe conflicte, umilințe, certuri, despărţiri, violență verbală și fizică, dominau permanent relațiile tensionante, provocate de pîrît, uneori chiar și în prezența copilului, dar de fiecare dată reclamanta îl ierta şi îi acorda încă o șansă, avînd în vedere că la mijloc era copilul și la insistențele necontenite ale pîrîtului. Incompatibilitatea caracterelor şi viziunile contrarii asupra modului şi principiilor de conviețuire au condus reclamanta la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei lor.

Motivele desfacerii căsătoriei sunt neînțelegerile apărute în cuplu, manifestate prin existența intereselor contradictorii ce au degenerat în agresiuni verbale și fizică, răcirea relațiilor, lipsa sentimentelor de dragoste și afecțiune dintre soți.

Susține că, în timpul de față reclamanta a ajuns la ferma concluzie, că familia ei s-a destrămat definitiv, este categoric împotriva continuării relațiilor familiare cu pîrîtul, motiv din care a propus pârâtului să revină în țară și să divorțeze la Agenția Servicii Publice pentru a depune împreună cu pârâtul declarație cu privire la desfacerea căsătoriei, dar din motiv că pârâtul a refuzat şi nu s-a prezintat la ASP, nu a fost posibil desfacerea căsătoriei.

Reclamanta/pîrîtă Scurtu Ana solicită să fie stabilit domiciliul copilului ***** cu ea, cu încasarea de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP ***** în beneficiul mamei Scurtu Ana, născută la data de ***** IDNP ***** pensia de întreținere pentru copilul *****, născuta la ***** IDNP ***** în mărime de 1/4 din salariul şi/sau din alte venituri, pînă la atingerea majoratului începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată.

Mai menționează că, în contextul în care reclamanta și pârâtul nu a ajuns la un consens cu privire la determinarea locului de trai al copilului, solicită stabilirea domiciliului copilului *****, născută la ***** IDNP ***** cu mama Scurtu Ana. De la naştere şi pînă în prezent, copilul locuieşte cu mama, cu mici întreruperi, formîndu-se o legătură strînsă, motiv din care consideră oportun şi corect stabilirea domiciliului copilului cu mama.

Menționează că Scurtu Ana este o mamă responsabilă, grijulie, omenoasă şi care își iubește propriul copil mai mult decît pe ea şi în nici un caz nu va face rău copilului său și nu-i va permite nici tatălui să acționeze contrar voinței copilului. Mama educă și întreține copilul său, acordă atenția cuvenită acestuia, îl îngrijește, spală şi alimentează, îl tratează când este bolnav. Scurtu Ana este angajată în cîmpul muncii, are un salariu demn, îşi întreține de una singură copilul, a creat mereu condiții bune de trai copilului său. Ce ține de pretenția privind încasarea de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP ***** în beneficiul mamei Scurtu Ana, născută la data de ***** IDNP ***** pensia de întreținere pentru copilul *****, născută la ***** IDNP ***** în mărime de 1/4 din salariul şi/sau din alte venituri, pînă la atingerea majoratului începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată, menționează că pînă în prezent, pîrîtul a manifestat atitudine rezervată şi indolentă faţă de creşterea, educarea şi supravegherea copilului, sarcina aceasta revenind în mare parte doar reclamantei, respectiv copilul este ataşat enorm de mama şi consideră că este în interesul acestuia de a locui în continuare împreună cu ea.

Deşi este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copilului, obligaţia legală de întreţinere a copilului, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptăţit resursele necesare împlinirii şi a altor trebuinţe, precum cele privind asigurarea

unei instruiri corespunzătoare, a unei locuinţe, a tratamentelor medicale (lunare), în asemenea condiţii consideră că 1/4 din salariu şi alte venituri achitată lunar pentru copil este rezonabilă pentru a acoperi proporţional cheltuielile de întreţinere a acestuia.

Reieşind din cele menționate şi având în vedere faptul că pîrîtul este angajat legal în cîmpul muncii în Olanda, la Envista BV, în calitate de șef de echipa, primește salariul săptămânal și solicită încasarea pensiei de întreţinere în cuantum fix.

La fel, consideră că pîrîtul urmează să compenseze reclamantei cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 10 000 lei, suportate în cadrul judecării pricinii, sumă ce o consideră ca fiind reală, necesară şi rezonabilă în raport cu complexitatea cauzei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 200 lei, taxa de timbru în suma de 200 lei, cheltuielile de traducere a actelor, cheltuielile de transport.

Își motivează cererea în baza prevederilor art. art. 2, 51, 52, 63, 74, 99 Codul Familiei, art. art. 94, 96, 172, 173 Cod de procedură civilă, art. 16 din Legea nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, art. 8 din Convenția europeană pentru protecţia drepturilor omului, art. 19 din Convenția pentru protecția copilului, art. 4 alin (3) din Legea taxei de stat Nr. 1216-XII din 03.12.1992, art. 36 alin.(4) a Legii cu privire la avocatură.

Astfel, solicită stabilirea domiciliului copilului ***** cu mama Scurtu Ana; încasarea în beneficiul mamei Scurtu Ana, a pensiei de întreținere pentru copilul *****, în mărime de ¼ din salariul și/sau din alte venituri, până la atingerea majoratului începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest proces de judecată enunțate anterior.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) din 07 mai 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Russu Alexandr în interesele lui Scurtu Liviu împotriva Scurtu Anei, cu privire la desfacerea căsătoriei, ca fiind întemeiată.

S-a admis parțial cererea reconvențională înaintată de către avocata Bîrcă Ludmila în interesele Scurtu Anei împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana, cu privire la stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP ***** și Scurtu Ana, a.n. ***** IDNP *****, înregistrată la Serviciul stare civilă Anenii Noi, la data de 01 iulie 2021, actul de căsătorie nr. 72. La înregistrarea desfacerii

căsătoriei, s-a încasat de la Scurtu Liviu și Scurtu Ana, taxa de stat în cuantum de 500% din unitatea convențională stabilită, adică suma de 250,00 (două sute cincizeci) lei, a câte 125,00 (una sută douăzeci și cinci) lei de la fiecare.

S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, a.n. ***** IDNP *****, cu mama acesteia, Scurtu Ana, a.n. ***** IDNP *****. S-a încasat de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul Scurtu Anei, a.n. ***** IDNP *****, pensia pentru întreținerea copilului minor *****, a.n. ***** IDNP *****, într-o sumă bănească fixă, plătită lunar în mărime de 2500,00 (două mii cinci sute) lei, cu începere din data depunerii acțiunii reconvenționale, 17.01.2024, și până la atingerea majoratului copilului.

S-a încasat de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul Scurtu Anei, a.n. ***** IDNP *****, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în cuantum de 200,00 (două sute) lei, servicii de traducere în mărime de 1200,00 (una mie două sute) lei și asistență juridică în sumă de 10000,00 (zece mii) lei.

S-a încasat de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în bugetul de stat, taxa de stat în mărime de 1249,96 (una mie două sute patruzeci și nouă, 96) lei, pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor. În rest, cerințele din acțiunea reconvențională s-au respins ca neîntemeiate.

În motivarea soluției sale prima instanță a indicat, cu referire la capătul de cerere privind stabilirea domiciliului copilului minor, că în sensul legislației în vigoare, care reglementează normele familiale, divorțul presupune desfacerea căsătoriei printr-o hotărâre judecătorească, la cererea oricăruia dintre soți, atunci când continuarea acesteia a devenit imposibilă pentru cel care cere desfacerea căsătoriei sau într-un sens mai larg, când unul dintre soți, efectiv, nu mai dorește continuarea acesteia.

Având în vedere principiul libertății căsătoriei, potrivit căruia încheierea căsătoriei este expresia liberei voințe a soților în acest sens se implică și principiul libertății divorțului, ceea ce înseamnă că voința soților, manifestată în sensul desfacerii căsătoriei, nu poate fi ignorată, căsătoria privind în primul rând și în mod nemijlocit pe respectivii soți. Aceste circumstanțe aduc explicație asupra faptului, de ce numai manifestarea de voință a unuia sau a ambilor soți poate declanșa acțiunea de divorț.

Pornind de la norma menționată în raport cu poziția expusă de către reclamant în cererea de chemare în judecată, instanța a stabilit că pe parcursul căsniciei, relațiile matrimoniale dintre soții Scurtu Liviu și Scurtu Ana s-au deteriorat, motiv din care în relația acestora nu mai există afecțiunea și respectul reciproc ce constituie fundamentul unei căsătorii, astfel că nu mai există posibilitatea reluării relațiilor de familie.

Prin urmare, a constatat că conviețuirea părților în calitate de soți și păstrarea familiei acestora în continuare sunt imposibile, ținând cont că partea reclamantă a

consimțit asupra faptului că au fost epuizate toate modalitățile de menținere a căsniciei, motiv pentru care desfacerea căsătoriei se impune ca o necesitate.

Or, căsătoria se întemeiază pe consimțirea liberă a soților, pe grija și afecțiune reciprocă. În aceste condiții este necesar de subliniat că căsătoria este o uniune liber consimțită și nici o persoană nu poate fi impusă să încheie sau să păstreze o căsătorie împotriva voinței sale. Or, dreptul la viață privată și de familie presupune atât dreptul de a încheia o căsătorie, cât și dreptul de a o desface.

Ținând cont de circumstanțele de fapt constatate în raport cu normele de drept enunțate supra, instanța a ajuns la concluzia că între părțile litigante nu mai există relații de familie, raporturile dintre soți sunt iremediabil deteriorate, iar continuarea căsătoriei nu mai este posibilă, motiv pentru care a fost desface căsătoria încheiată între Scurtu Liviu și Scurtu Ana, înregistrată la Serviciul stare civilă Anenii Noi, la data de 01 iulie 2021, actul de căsătorie nr. 72.

Cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de avocata Bîrcă Ludmila în interesele Scurtu Anei, prin care s-a solicitat stabilirea domiciliului copilului ***** cu mama Scurtu Ana instanța a constatat că, în timpul căsătoriei s-a născut copilul comun al părților - *****, la 30 aprilie 2021, fapt juridic demonstrat prin certificatul de naștere seria ***** eliberat de Serviciul stare civilă Anenii Noi, la 06 iulie 2021.

La determinarea părintelui cu care va locui copilul ***** după divorț, în interesele copilului, instanța a stabilit că ea să locuiască cu mama acesteia, Scurtu Ana, deoarece este minoră, iar probe că copilul nu ar avea condiții de trai împreună cu mama acesteia nu au fost administrate și ținînd cont de vîrsta fragedă a copilului și de poziția mamei copilului, instanța a stabilit domiciliul copilului minor cu mama, în condițiile în care aceasta dispune de un loc de trai și de muncă.

De asemenea, instanța de judecată a luat în considerație și declarațiile făcute în scris ale lui Scurtu Liviu, prin care a comunicat că, după desfacerea căsătoriei, nu are pretenții ca domiciliul copilului minor ***** să fie stabilit cu mama.

Referitor la pretenția de încasarea a pensiei de întreține a copilului minor, înaintată în acțiunea reconvențională prin care s-a solicitat încasarea de la Scurtu Liviu în beneficiul mamei Scurtu Ana, a pensiei de întreținere pentru copilul *****, în mărime de ¼ din salariul și/sau din alte venituri, până la atingerea majoratului începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată, instanța de judecată a constatat că pretenția cu privire la încasarea de la Scurtu Liviu în beneficiul mamei Scurtu Ana, a pensiei de întreținere pentru copilul *****, în mărime de ¼ din salariul și/sau din alte venituri, până la atingerea majoratului începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată, urmează a fi admisă parțial, prin stabilirea în sarcina lui Scurtu Liviu, reieșind din informaţia de la Biroul Naţional de Statistica cu privire la valoarea minimului de existenţă pentru un copil în vîrstă de 1-6 ani, a obligației lunare de achitare a unei pensii de

întreținere a minorului în mărime de 2500 lei/lunar, începând cu data depunerii acțiunii – 17.01.2024, și până la atingerea majoratului de către copil.

Instanța nu a reținut cuantumul solicitat de către reclamantă în mărime de 1/4 din salariu și alte venituri, deoarece copiile de pe înscrisurile prezentate de către partea reclamantă, nu sunt recunoscute de către Scurtu Liviu și nu reflectă situația reală la momentul examinării cauzei cu privire la faptul dacă Scurtu Liviu este angajat în cîmpul muncii și are un venit stabil, fiind datate cu lunile septembrie/octombrie 2023. Respectiv instanța de judecată nu le-a admis drept probe care să demonstreze că Scurtu Liviu, într-adevăr este angajat în cîmpul muncii și dispune de un venit stabil.

Solicitarea apelantului.

La 28 mai 2024, apelanta Scurtu Ana prin intermediul avocatului Ludmila Bîrcă, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) din 07 mai 2024, solicitând casarea parțială a acesteia în partea stabilirii cuantumului pensiei alimentare în sumă fixă, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărîri în această parte cu dispunerea încasării de la Scurtu Liviu în beneficiul Anei Scurtu a unei cote de 1/4 din salariu său și alte venituri a pensiei de întreţinere pentru copilul minor.

În motivarea apelului reprezentantul apelantei, a invocat că hotărârea adoptată în partea contestată este nemotivată, astfel instanța urma să explice reieșind din care criterii a considerat că încasarea pensiei de întreținere în mărime de 2500 lei este una echitabilă.

Susține partea apelantă că instanța de fond neîntemeiat nu a dat apreciere înscrisurilor prezentate de către Scurtu Ana privind salariul intimatului și ca acesta activează legal în cîmpul muncii și are un venit stabil.

În acest sens se reţine, că prima instanţă a judecat pricina superficial, fără a-şi motiva soluţia şi fără a determina natura corectă a litigiului, care presupune prin sine lămurirea completă şi pe bază de dovezi certe a situaţiei de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului.

Apelanta consideră că, prima instanță incorect a încasat pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 2500 lei, deoarece potrivit datelor statistice oficiale ale Biroului Național de Statistică al R. Moldova valoarea minimă de existență calculată în medie pe lună pentru un copil în vârstă de 1-6 ani constituie suma de 2471,4 lei**,** iar pentru vârsta de 7-17 ani constituie suma de 3188,6 lei 61.

Mai mult, potrivit art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea

viabilității omului, iar, conform art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea prime or și a contribuțiilor obligatorii.

Face referire partea apelantă și la prevederile art. 3 alin (1) din Convenția ONU internațională cu privire la protecția drepturilor copilului în toate deciziile care ii privesc pe copii, fie ca sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie sa fie luate în considerare cu prioritate.

Or, întreținerea materială a copiilor minori este o obligație fundamentală, consfințită în art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, care expres stabilește că părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Or, creșterea, educația și instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părintești de întreținere materială a acestora. De asemenea, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești urmează să țină cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În ședința de judecată apelanta Scurtu Ana și reprezentantul acesteia – avocatul Ludmila Bîrcă, au susținut cererea de apel, reiterînd motivele de fapt și de drept indicate în aceasta. Totodată au solicitat admiterea apelului în sensul formulat.

Intimatul Scurtu Liviu și intervenientul accesoriu Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, însă potrivit materialelor cauzei, au fost legal citați.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Avocatul Ludmila Bîrcă, în interesele apelantei, Scurtu Ana, a depus apelul la data de 07 iunie 2024, împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) dispozitivul căreia a fost pronunțat la 07 mai 2024, astfel se constată apelul declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează, că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul civil reține, că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform art. 74 Codul familiei (1) Părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

(2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă.

(3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Potrivit art.75 Cod familiei, pensia pentru întreținerea copilului minor se încasează din salariul și/sau alte venituri ale părinților mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii și 1/2 pentru 3 și mai mulți copii.

Totodată, conform prevederilor art. 76 Codul familiei: (1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei.

(2) Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

De asemenea, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor tine cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, conform cărora ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale, poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situații de acest gen sunt reglementate și prin art. 27 alin. (2) din Convenție, potrivit căruia părinților și oricăror altor persoane, care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel reglementările numite arată, că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Potrivit materialelor pricinii instanța de apel constată, că la 01 iulie 2021, de către Serviciul stare civilă Anenii Noi a fost înregistrată căsătoria între soții Scurtu Liviu și Condrea Ana, după căsătorie – Scurtu Ana, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria CS-V nr. 1614745, trecut în registru sub nr. 72 (f.d.6-8).

Totodată s-a stabilit, că din căsătorie reclamanta/apelant și pârâtul/intimat au un copil minor care la moment este la întreținerea mamei Ana Scurtu: *****, născută la data de *****născută în Olanda (f.d.9).

La data de 12 decembrie 2023, Judecătoria Anenii Noi a înregistrat cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Russu Alexandr în interesele reclamantului Scurtu Liviu împotriva lui Scurtu Ana cu privire la desfacerea căsătoriei.

Totodată din materialele cauzei rezultă că, la 17 ianuarie 2024, avocata Bîrcă Ludmila în interesele Scurtu Anei, a înaintat cerere reconvențională, ulterior concretizată la 02 februarie 2024 (f.d. 49), împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana, solicitînd stabilirea domiciliului copilului cu mama, și încasarea pensiei de întreținere în cuantum de ¼ din salariu și toate veniturile pîrîtului/reclamant și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) din 07 mai 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Russu Alexandr în interesele lui Scurtu Liviu împotriva lui Scurtu Ana, cu privire la desfacerea căsătoriei, ca fiind întemeiată.

S-a admis parțial cererea reconvențională înaintată de către avocata Bîrcă Ludmila în interesele Scurtu Anei împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana, cu privire la stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP ***** și Scurtu Ana, a.n. ***** IDNP *****, înregistrată la Serviciul stare civilă Anenii Noi, la data de 01 iulie 2021, actul de căsătorie nr. 72. La înregistrarea desfacerii căsătoriei, s-a încasat de la Scurtu Liviu și Scurtu Ana, taxa de stat în cuantum de 500% din unitatea convențională stabilită, adică suma de 250,00 (două sute cincizeci) lei, a câte 125,00 (una sută douăzeci și cinci) lei de la fiecare.

S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, a.n. ***** IDNP *****, cu mama acesteia, Scurtu Ana, a.n. ***** IDNP *****. Se încasează de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul lui Scurtu Ana, a.n. ***** IDNP *****, pensia pentru întreținerea copilului minor *****, a.n. ***** IDNP *****, într-o sumă bănească fixă, plătită lunar în mărime de 2500,00 (două mii cinci sute)

lei, cu începere din data depunerii acțiunii reconvenționale, 17.01.2024, și până la atingerea majoratului copilului.

S-a încasat de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul Scurtu Anei, a.n. ***** IDNP *****, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în cuantum de 200,00 (două sute) lei, servicii de traducere în mărime de 1200,00 (una mie două sute) lei și asistență juridică în sumă de 10000,00 (zece mii) lei.

S-a încasat de la Scurtu Liviu, a.n. *****, IDNP *****, în bugetul de stat, taxa de stat în mărime de 1249,96 (una mie două sute patruzeci și nouă, 96) lei, pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor. În rest, cerințele din acțiunea reconvențională se resping ca neîntemeiate.

Nefiind de acord parțial cu hotărîrea primei instanțe, la 28 mai 2024, apelanta Scurtu Ana prin intermediul avocatului Ludmila Bîrcă, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) din 07 mai 2024, solicitând casarea parțială a acesteia în partea stabilirii cuantumului pensiei de întreținere în sumă fixă, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărîri în această parte cu dispunerea încasării de la Scurtu Liviu în beneficiul Anei Scurtu a unei cote de 1/4 din salariu său și alte venituri a pensiei de întreţinere pentru copilul minor.

Analizând situația de fapt prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, Colegiul nu va supune analizei și verificării și nu va da apreciere concluziei instanței de fond cu privire la admiterea pretenției privind desfacerea căsătoriei și a pretenției de stabilire a domiciliului copilului minor, deoarece în această parte hotărârea nefiind contestată de părți, apelantul/pârât înaintând obiecții doar în partea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor în cuantum fix.

Urmare a acestui fapt și ghidându-se de principiul disponibilității părților și examinării pricinii în apel în limitele pretențiilor din cererea de apel, situație reglementată potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1) și art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul va supune verificării hotărârea instanței de fond doar în partea atacată, în rest prezumându-se că aceasta este una corectă și legală, fiind acceptată de părțile în litigiu.

La capitolul respectiv actele pricinii denotă corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță, privind admiterea cerinței cu privire la încasarea pensiei de întreținere în mărime de 2500 lei lunar, începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată, adică 17.01.2024 și până la atingerea majoratului copilului.

Conform art. 74 Codul familiei, părinții sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se

încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Dispozițiile art. 76 alin. alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părți, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, întro sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Colegiul civil reține că, soților le revine obligația comună de creștere și întreținere a copilului minor comun, chiar și în condițiile în care căsătoria dintre părinții copilului a fost desfăcută.

Conform informației Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru anul 2023, pentru un copil de la 1 la 6 ani, a constituit suma de 2677 lei.

În asemenea împrejurări, ținând cont de interesul major al copilului minor, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia încasării de la Scurtu Liviu, pensie pentru întreținerea copilului minor ***** în cuantum fix în mărime de 2500 lei începând cu 17.01.2024 până la atingerea majoratului de către copil.

Argumentele apelantei cu referire la faptul că intimatul este angajat în cîmpul muncii și are un venit rezonabil respectiv rezultă că pensia de întreținerea pentru copilul minor urma a fi stabilit în cuantum de ¼ din salariu și toate veniturile lui Scurtu Liviu nu pot fi reținute ca temeinice, în condițiile în care la materialele dosarului nu au fost administrate probe din care să rezulte cele evocate, care impune în mod subsecvent calificarea ca declarativă a celor prezentate, iar poza prezentată în sensul invocat nu poate fi reținută, or, acest înscris nu probează perioada, locul de muncă sau angajarea oficială a acestuia.

Totodată, Colegiul reține ca întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că nu poate reține cuantumul solicitat de către reclamantă în mărime de 1/4 din salariu și alte venituri, deoarece copiile de pe înscrisurile prezentate de către parte, nu reflectă situația reală la momentul examinării cauzei cu privire la faptul dacă Scurtu Liviu este angajat în cîmpul muncii și are un venit stabil, fiind datate cu lunile septembrie/octombrie 2023.

Mai mult, Colegiul reține că partea apelantă nu a prezentat careva probe suplimentare confirmative în susținerea pretențiilor sale, or, prevederile art. 118

alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează expres că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, Colegiul menționează că, ambilor părinți îi revine obligația să contribuie în mărime egală la întreținerea copilului minor, și prin urmare se concluzionează, că acțiunea reclamantei poartă un caracter de a diminua neîntemeiat obligațiile sale de la plata pensiei de întreținere pentru copilul minor, fapt ce nu poate fi admis. Or, pretențiile reclamantei/apelante din acțiune contravin normelor de drept material naționale și reglementărilor internaționale, expuse mai sus, care impun garanții pentru copii și obligații a părinților, pentru asigurarea bunăstării copiilor săi minori.

La caz, Colegiul accentuează că normele de drept material naționale și reglementările internaționale aplicabile situației stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei, trebuie să se conducă înainte de orice, de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Mai mult, prevederile articolului 18 din Convenția ONU privind drepturile copilului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 408 din 12.12.1990, potrivit cărora, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului. Pentru garantarea şi promovarea drepturilor enunţate în prezenta Convenţie statele părţi vor acorda ajutor corespunzător părinţilor şi reprezentanţilor legali ai copilului în exercitarea responsabilităţii care le revine în legătură cu creşterea copilului şi vor asigura crearea instituţiilor, aşezămintelor şi serviciilor de îngrijire a copiilor. Statele părţi vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiilor ai căror părinţi muncesc dreptul de a beneficia de serviciile şi aşezămintele de îngrijire a copiilor, pentru care ei îndeplinesc condiţiile cerute.

În lumina celor expuse, instanța de apel conchide că soluția primei instanțe dată în legătură cu litigiul dedus judecății este una întemeiată și legală, iar instanța judecătorească, în hotărârea contestată, a indicat circumstanţele cauzei pe care le-a constatat și probele pe care şi-a întemeiat concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală, motivată și întemeiată, iar argumentele apelantei sunt declarative, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

Din considerentele descrise și având în vedere faptul, că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, a stabilit corect starea de fapt și situația real existentă a litigiului, a identificat și aplicat corect normele materiale și procedurale, adoptând o hotărâre întemeiată și legală, iar cererea de apel este neîntemeiată, conținând formulări declarative și reducându-se, în mare parte, la critici formale în privința soluției instanței de fond, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul și a menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 7 mai 2024, pronunțată în actuala pricină.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarat de Ana Scurtu și reprezentantul său, Ludmila Bîrcă.

Se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 7 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Russu Alexandr în interesele lui Scurtu Liviu împotriva Anei Scurtu cu privire la desfacerea căsătoriei și cererea reconvențională înaintată de către avocata Bîrcă Ludmila în interesele Anei Scurtu împotriva lui Scurtu Liviu, intervenienți accesorii Agenția teritorială de Asistență Socială Sud-Est, Direcția Protecția Drepturilor Copilului sectorului Ciocana cu privire la stabilirea domiciliului copilului, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi